

Обґрунтування
про прийняття постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»

Згідно з частиною другою статті 2 Закону України «Про ринок електричної енергії» основні умови діяльності учасників ринку електричної енергії та взаємовідносин між ними визначаються нормативно-правовими актами, що регулюють впровадження цього Закону, зокрема правилами ринку та правилами ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку.

Згідно з положеннями частини третьої статті 6 Закону про ринок та частини першої статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» до повноважень Регулятора належить затвердження правил ринку, які розробляються і адмініструються оператором системи передачі (далі – ОСП), та правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, які розробляються і адмініструються оператором ринку (далі – ОР).

НЕК «УКРЕНЕРГО» та АТ «ОПЕРАТОР РИНКУ», працюючи в умовах військової агресії російської федерації, неодноразово стикалися з проблемами, що ускладнювали забезпечення вчасної реєстрації двосторонніх договорів, у строки, визначені Правилами ринку, затвердженими постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 307 (далі – Правила ринку), а також організації та проведення регулярних торгів на ринку «на добу наперед» (далі – РДН) та внутрішньодобовому ринку (далі – ВДР) у строки, визначені відповідно до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 308 (далі – Правила РДН/ВДР).

З метою необхідності регулярного щоденного забезпечення організації та проведення торгів на РДН та ВДР АТ «ОПЕРАТОР РИНКУ» розроблено та надано НКРЕКП пропозиції щодо внесення змін до Правил РДН/ВДР та Правил ринку, зокрема в частині подовження часових меж, встановлених для перенесення часу «закриття воріт РДН» та відповідно початку торгів на ВДР (листи від 14.11.2022 № 01-42/1520 та від 05.12.2022 № 01-42/1604).

Водночас, з метою забезпечення можливості перенесення часу закриття воріт для реєстрації обсягів за двосторонніми договорами, Регулятором розроблено проєкт змін до Правил ринку.

З огляду на викладене, Департаментом енергоринку розроблено проєкт постанови «Про затвердження Змін до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Проєкт постанови), яким передбачено зміни до Правил ринку РДН/ВДР у частині подовження часових меж, встановлених для перенесення часу «закриття воріт РДН» та відповідно початку торгів на ВДР, а також до Правил ринку у частині можливості ОСП змінювати час закриття воріт для реєстрації обсягів купівлі та продажу електричної енергії за двосторонніми договорами.

На засіданні НКРЕКП, яке відбулося 17 січня 2023 року у формі відкритого слухання, схвалено Проєкт постанови. Згідно зі статтею 15 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» кожен проєкт рішення Регулятора, що має ознаки регуляторного акта, разом з матеріалами, що обґрунтовують необхідність прийняття такого рішення, та аналізом його впливу оприлюднюються на офіційному веб-сайті Регулятора з метою одержання зауважень і пропозицій від інших органів державної влади, фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань та інших заінтересованих осіб. Проєкт постанови разом з аналізом його впливу, обґрунтуванням та порівняльною таблицею оприлюднений, з метою одержання зауважень і пропозицій від інших органів державної влади, фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань та інших заінтересованих осіб, 23 січня 2023 року, на офіційному вебсайті НКРЕКП за посиланням: <https://www.nerc.gov.ua/news/oprilyudnyuyetsya-proyekt-postanovi-zmini-dopravil-rinku-ta-pravil-rynku-na-dobu-napered-ta-vnutrishnodobovogo-rynku>.

Зауваження та пропозиції до Проєкту постанови приймалися до 07 лютого 2023 року (включно). У визначений термін до Проєкту постанови надійшли зауваження і пропозиції від ТОВ «Д.ТРЕЙДІНГ», що оприлюднені 13 березня 2023 року, на офіційному вебсайті НКРЕКП.

Відкрите обговорення наданих зауважень та пропозицій до положень Проєкту постанови відбулось 21 березня 2023 року згідно з Порядком проведення відкритого обговорення проєктів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженим постановою НКРЕКП від 30 червня 2017 року № 866. За результатами відкритого обговорення НКРЕКП доопрацьовано Проєкт постанови та складено протокол з таблицею узгоджених позицій до Проєкту постанови, що оприлюднений 11 квітня 2023 року, на офіційному вебсайті НКРЕКП за посиланням: <https://www.nerc.gov.ua/news/oprilyudnyuyetsya-rezultati-vidkritogo-obgovorennya-proyektu-postanovi-zmini-dopravil-rinku-ta-pravyl-rinku-na-dobu-napered-ta-vnutrishnodobovogo-rinku>.

Водночас згідно з частиною другою статті 2 Закону України «Про ринок електричної енергії» проєкти правил ринку, правил РДН/ВДР, кодексів системи передачі та систем розподілу, кодексу комерційного обліку, правил роздрібного ринку, інших нормативно-правових актів, що можуть вплинути на конкуренцію, підлягають погодженню з Антимонопольним комітетом України (далі – Комітет). Комітет надає Регулятору інформацію про результати розгляду проєктів зазначених нормативно-правових актів протягом десяти днів, а в разі повторного погодження – протягом п'яти днів з дня їх надходження до Комітету.

Проєкт постанови, пояснювальну записку та аркуш погодження надіслано до Комітету листами НКРЕКП від 26 січня 2023 року № 979/22.1.2/7-23 та від 14 квітня 2023 року № 4092/22.1.2/7-23. Комітет розглянув Проєкт постанови та погодив його без зауважень, що зазначено у листі Комітету від 21 квітня 2023 року № 128-06/09-115-НПА.

Враховуючи зазначене, Департаментом енергоринку пропонується до прийняття постанову «Про затвердження Змін до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

**Директор
Департаменту енергоринку**

Ілля СІДОРОВ

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про затвердження Змін
до деяких постанов НКРЕКП

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Зміни до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, що додаються.

2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Голова НКРЕКП

Костянтин УЩАПОВСЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної
комісії, що здійснює державне
регулювання у сферах
енергетики та комунальних
послуг

№ _____

Зміни до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

1. Унести до Правил ринку, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 307, такі зміни:

1) у розділі II:

пункт 2.2.2 глави 2.2 викласти в такій редакції:

«2.2.2. Закриття воріт для реєстрації обсягів електричної енергії за ДД, що відповідають розрахунковим періодам торгового дня, на електронній платформі відбувається о 10:00 за один день до торгового дня (d-1).

У випадку технічної необхідності або за наявності обставин, що унеможливають здійснення ОСП реєстрації ДД, закриття воріт для реєстрації обсягів електричної енергії за ДД, що відповідають розрахунковим періодам торгового дня, на електронній платформі може бути перенесено ОСП не пізніше 19:00 за один день до торгового дня (d-1).

У разі перенесення часу закриття воріт для реєстрації обсягів електричної енергії за ДД ОСП до 10:00 оприлюднює відповідне повідомлення на власному вебсайті.»;

у главі 2.3:

пункт 2.3.2 викласти в такій редакції:

«2.3.2. До 10:45 дня, що передує торговому дню d-1, або у випадку перенесення часу закриття воріт для реєстрації обсягів електричної енергії за ДД не пізніше ніж через 45 хвилин після часу закриття воріт для реєстрації обсягів електричної енергії за ДД, кожна СВБ зобов'язана надати ОСП прогнозні максимальні обсяги продажу на РДН, що визначені на основі даних про обсяг фактичної наявної фінансової гарантії, з розбивкою по кожному учаснику ринку, який входить до її балансуєчої групи, виходячи із величини наявних фінансових гарантій цієї СВБ.»;

пункт 2.3.5 доповнити новим абзацом такого змісту:

«У випадку технічної необхідності, за зверненням ОСП до ОР час повідомлення ОР максимального обсягу продажу на РДН може бути

подовжено, але він не може бути пізніше ніж за 10 хвилин до часу «закриття воріт РДН».»;

пункт 2.3.6 викласти в такій редакції:

«2.3.6. Для складання графіків електричної енергії на торговий день d, ОР до 14:00 дня, що передує торговому дню (d-1), або у випадку перенесення часу «закриття воріт РДН» не пізніше ніж через одну годину після часу «закриття воріт РДН», визначає і повідомляє кожному учаснику ринку та ОСП (по кожному учаснику ринку) обсяг проданої та купленої електричної енергії на РДН по кожному розрахунковому періоду торгового дня в кожній зоні.»;

2) у розділі IV:

пункт 4.6.3 глави 4.6 викласти в такій редакції:

«4.6.3. Після отримання результатів торгів на РДН учасники ринку до 14:30 дня, що передує торговому дню, або у випадку перенесення часу «закриття воріт РДН» не пізніше ніж через дві години після часу «закриття воріт РДН», зобов'язані повторно подати графік відпуску для кожної одиниці відпуску та/або одиниці зберігання енергії (у випадку здійснення відпуску електричної енергії в систему передачі або систему розподілу) та міждержавного перетину, по якому учасник ринку планує здійснювати імпорт електричної енергії.»;

пункт 4.7.4 глави 4.7 викласти в такій редакції:

«4.7.4. Після отримання результатів торгів на РДН ОСР та ОУЗЕ (у випадку здійснення відбору електричної енергії з системи передачі або системи розподілу) до 14:30 дня або у випадку перенесення часу «закриття воріт РДН» не пізніше ніж через дві години після часу «закриття воріт РДН», що передує торговому дню, зобов'язані повторно надати ОСП оновлений графік відбору в розрізі своїх систем розподілу та/або в розрізі своїх одиниць зберігання енергії.».

2. Унести до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 308, такі зміни:

1) у підпункті 1 пункту 1.9.2 глави 1.9 розділу I:

в абзаці другому слова та абревіатуру «початку торгів на РДН» замінити знаками, словами та абревіатурою ««закриття воріт РДН»», а цифри та знак «14:00» замінити цифрами та знаком «21:00»;

в абзаці третьому цифри та знак «14:00» замінити цифрами та знаком «21:00»;

2) у розділі III:

пункт 3.1.10 глави 3.1 викласти в такій редакції:

«3.1.10. ОР має право перенести час «закриття воріт РДН» та початок проведення торгів на ВДР у разі:

тимчасової непрацездатності програмного забезпечення ОР;

припинення (тимчасового) роботи каналів комунікацій ОР;

надходження повідомлення від ОСП або банку, у якому відкриті рахунки ескроу учасників РДН/ВДР, щодо тимчасової непрацездатності їхнього програмного забезпечення;

надходження повідомлення від ОСП щодо перенесення часу закриття воріт для реєстрації обсягів за ДД.

У разі перенесення ОР часу «закриття воріт РДН» пізніше ніж на 14:00 годину початок проведення торгів на ВДР на добу постачання не повинен бути раніше ніж через одну годину після часу «закриття воріт РДН» на відповідну добу постачання.

У разі перенесення часу «закриття воріт РДН» ОР оприлюднює на своєму вебсайті та надсилає на електронні адреси учасників РДН/ВДР відповідне повідомлення із зазначенням часу «закриття воріт РДН» на добу постачання та часу надання учасникам РДН/ВДР відомостей про розрахунки на РДН.

У разі перенесення часу початку проведення торгів на ВДР на добу постачання ОР оприлюднює на своєму вебсайті та надсилає на електронні адреси учасників РДН/ВДР повідомлення про перенесення часу початку проведення торгів на ВДР на добу постачання.»;

у главі 3.2:

пункт 3.2.1 викласти в такій редакції:

«3.2.1. Учасники РДН/ВДР можуть подавати заявки на торги на РДН за 7 календарних днів до доби постачання і до часу «закриття воріт РДН».

Час «закриття воріт РДН» – о 12:00 годині доби, що передує добі постачання.

Час «закриття воріт РДН» може бути перенесено ОР не пізніше ніж до 21:00 години доби з підстав, зазначених у пункті 3.1.10 глави 3.1 цього розділу, про що ОР оприлюднює повідомлення на власному вебсайті.»;

у пункті 3.2.7:

абзац перший викласти в такій редакції:

«3.2.7. ОР, починаючи з 10:30 години доби, що передує добі постачання, і до часу «закриття воріт РДН», здійснює перевірку зареєстрованих для відповідної доби постачання заявок на торги на РДН щодо виконання на добу постачання таких умов:»;

абзац дев'ятий викласти в такій редакції:

«ОР після отримання від ОСП даних про максимальний обсяг продажу на РДН та до часу «закриття воріт РДН» здійснює перевірку зареєстрованих для відповідної доби постачання заявок на торги на РДН щодо виконання учасниками РДН/ВДР умов пункту 2.2.7 глави 2 розділу II цих Правил.»;

пункт 3.2.11 викласти в такій редакції:

«3.2.11. У разі відхилення заявки на торги на РДН через невиконання умов підпунктів 4, 5 та абзацу дев'ятого пункту 3.2.7 цієї глави учасник РДН/ВДР до часу «закриття воріт РДН» може скоригувати відхилену заявку або подати нову заявку, щоб забезпечити її відповідність зазначеним умовам.»;

у пункті 3.2.13:

в абзаці другому знак «*» замінити знаком «·»;

абзац шостий викласти в такій редакції:

«ОР не пізніше ніж через 5 хвилин після часу «закриття воріт РДН» звертається до ОСП із запитом щодо надання підтвердження забезпечення потужностями власної генерації та/або обсягами купівлі на РДД та/або імпорту заявлених учасником ринку на продаж на РДН обсягів електричної енергії в торговій зоні по кожному розрахунковому періоду доби постачання.»;

абзац сьомий замінити двома новими абзацами такого змісту:

«У разі отримання запиту від ОР, ОСП не пізніше ніж через 25 хвилин після «закриття воріт РДН» надає ОР інформацію щодо підтвердження забезпечення обсягами потужностей власної генерації та/або купівлі на РДД та/або імпорту заявлених учасником ринку на продаж на РДН обсягів електричної енергії в торговій зоні по кожному розрахунковому періоду доби постачання.

Підтвердження забезпечення обсягів продажу на РДН обсягами імпорту здійснюється ОСП за даними, що наявні за 30 хвилин до часу «закриття воріт РДН.»»;

У зв'язку з цим абзаци восьмий – одинадцятий вважати відповідно абзацами дев'ятим – дванадцятим;

пункт 3.2.14 викласти в такій редакції:

«3.2.14. ОР після часу «закриття воріт РДН» та проведення перевірки загального обсягу продажу електричної енергії на добу постачання в заявках на продаж учасників РДН/ВДР проводить торги на РДН по кожній торговій зоні для кожного розрахункового періоду доби постачання (основна сесія).

Визначення ціни на електричну енергію та обсягів купівлі-продажу електричної енергії на РДН здійснюється за алгоритмом РДН, передбаченим Порядком визначення ціни на електричну енергію та обсягів купівлі-продажу електричної енергії на РДН.»;

у главі 3.4:

пункт 3.4.1 викласти в такій редакції:

«3.4.1. ОР визначає результати торгів на РДН, формує та надає учасникам РДН/ВДР до 13:30 години доби, що передує добі постачання, відомості розрахунків на РДН. У випадку оголошення додаткової сесії торгів на РДН або перенесення часу «закриття воріт РДН» відомості розрахунків на РДН надаються не пізніше часу, зазначеного у відповідному повідомленні ОР.»;

пункт 3.4.5 викласти в такій редакції:

«3.4.5. ОР до 14:00 години доби, що передує добі постачання, або у випадку перенесення часу «закриття воріт РДН» не пізніше ніж через одну годину після часу «закриття воріт РДН» формує повідомлення про погодинні обсяги проданої та купленої електричної енергії за результатами торгів на РДН та надає його ОСП у термін та спосіб, визначений Правилами ринку.»;

абзац перший пункту 3.4.6 після слова «після» доповнити словом «часу»;

абзац другий пункту 3.5.1 глави 3.5 замінити двома новими абзацами такого змісту:

«Час початку подання заявок на торги на ВДР може бути перенесено ОР, але не пізніше ніж до 22:00 години доби, що передує добі постачання.

У випадку виникнення позаштатної ситуації або непроведення торгів на РДН, торги на ВДР можуть проводитись протягом доби постачання, після відновлення ОР технічної можливості для їх проведення. ОР не пізніше ніж за 60 хвилин до часу початку проведення торгів на ВДР на добу постачання, після відновлення технічної можливості для їх проведення, оприлюднює на своєму вебсайті та надсилає на електронні адреси учасників РДН/ВДР повідомлення про час початку проведення торгів на ВДР на добу постачання.»;

у пункті 3.6.2 глави 3.6:

цифри та знак «13:00» замінити цифрами та знаком «13:30»;

доповнити новим абзацом такого змісту:

«У разі перенесення часу «закриття воріт РДН» ОР формує та надає відомості розрахунків на ВДР учасникам РДН/ВДР одночасно з наданням відомостей розрахунків на РДН.»;

у главі 3.7:

абзац перший пункту 3.7.1 викласти в такій редакції:

«3.7.1. ОР за результатами торгів на РДН визначає по кожній торговій зоні і кожному розрахунковому періоду та не пізніше 14:00 години доби, що передує добі постачання, або у випадку перенесення часу «закриття воріт РДН» не пізніше ніж через одну годину після часу «закриття воріт РДН» оприлюднює на своєму вебсайті щодо доби постачання таку інформацію.»;

пункт 3.7.2 доповнити новим абзацом такого змісту:

«У разі перенесення часу «закриття воріт РДН» ОР оприлюднює інформацію відповідно до цього пункту після надання учасникам РДН/ВДР відомостей про розрахунки на РДН.»;

3) у розділі IV:

пункт 4.1.1 глави 4.1 викласти в такій редакції:

«4.1.1. ОР до 13:30 години доби, що передує добі постачання, визначає обсяги зобов'язань з оплати купленої та проданої на торгах на РДН електричної енергії щодо доби постачання.

У разі перенесення часу «закриття воріт РДН» або у випадку оголошення додаткової сесії торгів на РДН ОР визначає обсяги зобов'язань з оплати купленої та проданої на торгах на РДН електричної енергії щодо доби постачання не пізніше часу надання учасникам РДН/ВДР відомостей розрахунків на РДН.»;

у пункті 4.2.1 глави 4.2:

цифри та знак «14:00» замінити цифрами та знаком «13:30»;

доповнити новим абзацом такого змісту:

«У разі перенесення часу «закриття воріт РДН» ОР визначає обсяги зобов'язань з оплати купленої та проданої на торгах на ВДР електричної енергії не пізніше часу надання учасникам РДН/ВДР відомостей розрахунків на РДН.»;

у главі 4.3:

абзац п'ятий пункту 4.3.2 викласти в такій редакції:

«У випадку оголошення додаткової сесії або перенесення часу «закриття воріт РДН» вимога цього пункту має бути виконана у строк, що не перевищує одну годину, починаючи з часу «закриття воріт РДН.»»;

абзац четвертий пункту 4.3.4 викласти в такій редакції:

«У випадку оголошення додаткової сесії або перенесення торгів на РДН вимога цього пункту має бути виконана у строк, що не перевищує 2,5 години, починаючи з часу «закриття воріт РДН.»».

Директор
Департаменту енергоринку

Ілля СІДОРОВ